

Văn hoá Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế - những vấn đề đặt ra và gợi mở định hướng phát triển

PGS, TS. PHẠM MINH SƠN

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: sonloanthu@gmail.com

Nhận ngày 02 tháng 12 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 01 năm 2024.

Tóm tắt: Văn hóa Việt Nam đã và đang góp phần quan trọng vào việc xây dựng, tăng cường thế và lực nước ta trên trường quốc tế, khẳng định và định vị những giá trị, bản sắc văn hóa đặc sắc của đất nước trong từng bước đường phát triển. Sự lan tỏa, ảnh hưởng ngày càng mạnh mẽ của văn hóa Việt Nam trong lòng dân tộc và trên trường quốc tế đang ngày càng góp phần thể hiện rõ vị thế dân tộc Việt Nam, giá trị quốc gia Việt Nam và tinh thần yêu nước hòa trong dòng chảy tinh thần đoàn kết, hòa bình quốc tế "hòa nhập nhưng không hòa tan". Tuy nhiên, bên cạnh thuận lợi, thời cơ, có không ít thách thức, khó khăn, khiến những vấn đề tồn tại, nảy sinh đối với văn hóa Việt Nam đang trở thành rào cản cho sự phát triển của đất nước, con người và với chính văn hóa nước ta. Do vậy, cần tìm hiểu, nghiên cứu những vấn đề đặt ra đối với văn hóa Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế để giúp tìm ra những định hướng cho sự phát triển vừa là nhu cầu tự thân, đồng thời là yêu cầu mang tính thời sự, cấp bách đối với Đảng, Nhà nước và nhân dân ta trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: văn hóa Việt Nam, hội nhập quốc tế.

Abstract: Vietnamese culture has been playing a crucial role in building and enhancing the country's position and strength on the international stage. It affirms and positions the distinctive cultural values of the nation at each stage of development. The increasingly powerful spread and influence of Vietnamese culture within the nation and internationally contribute to highlighting the Vietnamese people's status, the national values of Vietnam, and the spirit of patriotism harmonized in the flow of solidarity and international peace, "integration without assimilation." However, alongside opportunities and favorable conditions, there are numerous challenges and difficulties which become obstacles to the development of the country, its people, and its culture. Therefore, it is necessary to understand and study the issues facing Vietnamese culture in the context of international integration to identify directions for development that meet both the intrinsic needs and the urgent demands of the Party, the State, and the people in the current period.

Keywords: Vietnamese culture, international integration.

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay, dưới ảnh hưởng của toàn cầu hóa, sự phát triển mạnh mẽ của khoa học, công nghệ, Cách mạng công nghiệp lần thứ tư... Văn hóa Việt Nam có thêm nhiều thuận lợi, thời cơ để phát triển về cả

nhận thức và hành động, lý luận và thực tiễn. Những thành tựu, hiệu quả tích cực từ sự phát triển của văn hóa Việt Nam đã được chứng minh một cách sinh động.

Trong nhận thức, Đảng, Nhà nước và nhân

dân ta ngày càng khẳng định, đề cao vị trí, vai trò, tầm quan trọng của văn hóa Việt Nam trong tiến trình xây dựng, phát triển đất nước. *Trong hoạt động thực tiễn*, đời sống văn hóa của nhân dân về cả vật chất và tinh thần ngày càng phong phú; nhiều phong trào, hoạt động và sản phẩm văn hóa phát triển đa dạng, có nhiều tác động tích cực đến đời sống xã hội và định hướng xu hướng phát triển chân - thiện - mỹ của văn hóa Việt Nam□

Văn hóa Việt Nam đã góp phần quan trọng gìn giữ, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc, nâng cao dân trí, dân chủ hóa đời sống xã hội, hình thành các nhân tố mới, giá trị mới của con người và văn hóa đất nước, thúc đẩy tính năng động, sáng tạo, tự chủ, tính tích cực xã hội của con người Việt Nam trong thời đại mới. Tuy nhiên, quá trình hội nhập quốc tế hiện nay cũng đang đặt ra nhiều nguy cơ đối với sự tồn tại, phát triển văn hóa Việt Nam, đặc biệt là nguy cơ về phai nhạt giá trị, bản sắc văn hóa dân tộc□ Điều này đòi hỏi chúng ta cần phải nhận diện rõ những vấn đề đặt ra đối với văn hóa Việt Nam, để chủ động phòng, tránh và xử lý, giải quyết kịp thời để tiếp tục phát triển.

1. Một số vấn đề đặt ra trong nhận thức và hoạt động thực tiễn đối với văn hóa Việt Nam

Thứ nhất, về vị trí, vai trò của văn hóa Việt Nam trong quá trình xây dựng, phát triển đất nước.

Đảng ta khẳng định văn hóa là tổng thể những giá trị vật chất và tinh thần, vai trò của văn hóa là □ nhu cầu thiết yếu của đời sống con người□, nhưng đồng thời khẳng định □ là lĩnh vực sản xuất tinh thần, tạo ra các giá trị, sản phẩm làm giàu đẹp cuộc sống□, □ là nền tảng tinh thần của xã hội, sức mạnh nội sinh□, □ là mục tiêu, động lực phát triển bền vững đất nước□ Đảng cũng chỉ rõ vị trí của văn hóa □ đặt ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội□ Có thể thấy, Đảng ta vẫn xếp văn hóa thuộc lĩnh vực tinh thần, do đó vị trí, vai trò của văn hóa chủ yếu được nhìn nhận ở khía cạnh lĩnh vực tinh thần. Mặt khác,

việc khẳng định văn hóa □ là sức mạnh nội sinh□ của sự phát triển, và □ văn hóa phải được đặt ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội□ đã cho thấy sự nhấn mạnh tầm quan trọng của văn hóa trong mối quan hệ với sự phát triển kinh tế - xã hội; là cơ sở để khắc phục những quan điểm sai lầm đã từng tồn tại trong tư duy của không ít người khi cho rằng, phát triển kinh tế là quan trọng nhất, phát triển văn hóa chỉ là phụ, là sự □ ăn theo□ kinh tế⁽¹⁾.

Đại hội XIII của Đảng ta xác định □ Lấy giá trị văn hóa, con người Việt Nam làm nền tảng, sức mạnh nội sinh quan trọng bảo đảm sự phát triển bền vững□ Thuật ngữ □ sức mạnh mềm□, □ phát huy sức mạnh mềm của văn hóa Việt Nam□ lần đầu tiên xuất hiện trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã khẳng định các giá trị di sản văn hóa vật thể và phi vật thể tốt đẹp của dân tộc Việt Nam, bản sắc văn hóa Việt Nam và sức mạnh con người Việt Nam trở thành cội rễ của sức mạnh mềm văn hóa dân tộc, là sức mạnh nội sinh, là nguồn lực và động lực to lớn của đất nước trong phát triển bền vững và hội nhập quốc tế. Đây là quan điểm đúng đắn, khoa học, kế thừa và phát triển các quan điểm của Đảng về văn hóa, phù hợp với điều kiện và tình hình thực tiễn trong giai đoạn mới.

Tuy nhiên, trên thực tế, vị trí và vai trò của văn hóa □ chưa được nhận thức và coi trọng đúng mức, văn hóa chưa được tiếp cận là nội dung mang tính bản chất, hữu cơ của chính các lĩnh vực kinh tế, chính trị, xã hội, vẫn còn được coi là yếu tố □ bên ngoài, bên cạnh□ tác động qua lại với các lĩnh vực kinh tế, chính trị và xã hội□⁽²⁾. Khi chưa nhận thức rõ văn hóa là một trong những nền tảng cốt lõi, cơ bản, mang tính bản chất của sự phát triển của kinh tế, chính trị, xã hội□ thì trên thực tế, vị trí, vai trò của văn hóa chưa được xác định đúng. Do vậy, văn hóa vẫn chưa thể thực sự đóng vai trò sức mạnh nội sinh của sự phát triển. Từ đó, dẫn tới tình trạng một bộ phận người dân cho rằng văn hóa chỉ thuộc

lĩnh vực tinh thần mà bỏ qua, hoặc không coi trọng khía cạnh giá trị vật chất của văn hóa.

Cũng có một số người coi [sức mạnh nội sinh], [sức mạnh mềm] là khái niệm trừu tượng, khó hiểu, muốn phát triển đất nước phải dựa vào chính trị, kinh tế, khoa học, an ninh, quốc phòng, đối ngoại. Dần dần, trở nên xem nhẹ, thậm chí phủ nhận, bỏ qua các giá trị văn hóa của dân tộc, điều này dẫn đến hạ thấp vị trí, vai trò của văn hóa về cả lý luận và thực tiễn trong bước đường phát triển đất nước.

Thứ hai, về giá trị, bản sắc văn hóa Việt Nam.

Đảng luôn coi trọng tính dân tộc, nổi bật là giá trị, bản sắc văn hóa dân tộc, coi đây là nền tảng, giá trị cốt lõi đối với sự phát triển bền vững của đất nước, con người Việt Nam trong thời đại mới, [hòa nhập nhưng không hòa tan]. Những quan điểm đúng đắn trên kết hợp với hệ tư tưởng tiến bộ, nhân văn theo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh góp phần quan trọng làm nên [tấm chứng minh thư] văn hóa, cái tôi và sức mạnh bản sắc văn hóa dân tộc Việt Nam không thể trộn lẫn.

Tuy nhiên, dưới ảnh hưởng của toàn cầu hóa và sự phát triển mạnh mẽ của mạng Internet, chỉ cần quan sát mạng xã hội, có thể thấy tràn lan các luồng thông tin, quan điểm đa dạng, phức tạp từ bên ngoài xâm nhập, làm thay đổi nhận thức và hành động về gìn giữ, trao truyền, phát huy giá trị, bản sắc văn hóa của một bộ phận người dân, đặc biệt là giới trẻ. Đặc biệt, có không ít thông tin sai lệch nhằm xuyên tạc, cô lập giá trị, bản sắc văn hóa Việt Nam với con người Việt Nam - chủ thể và khách thể của văn hóa Việt Nam. Những thông tin lệch lạc cho rằng Việt Nam không có văn hóa gốc, giá trị, bản sắc văn hóa được hình thành hoặc vay mượn từ quá trình các nước khác đến [khai sáng], [mở mang] (thực chất là xâm lược, đô hộ, cai trị) nước ta, hoặc qua quá trình giao lưu, tiếp biến văn hóa với các quốc gia, dân tộc khác trong hành trình lịch sử. Tức là, phủ nhận vai

trò sáng tạo, gìn giữ, tiếp nối, trao truyền các giá trị, bản sắc văn hóa nước ta của các thế hệ người Việt Nam, cũng chính là tách rời sự gắn kết giữa giá trị, bản sắc văn hóa với chủ nhân của nền văn hóa đất nước. Do vậy, có thể dẫn đến nguy cơ mất gốc văn hóa, bàng quan, phủ nhận lịch sử và cội nguồn văn hóa dân tộc, phủ nhận vai trò chủ thể và khách thể của văn hóa Việt Nam của người dân nước ta. Một số thông tin xấu, độc khác lại ra sức tuyên truyền về những cái hấp dẫn, mới lạ mang tính giật gân, câu khách của văn hóa nước ngoài, xuyên tạc nhằm làm lệch lạc, hạ thấp, lu mờ giá trị, bản sắc văn hóa Việt Nam.

Đó là căn nguyên dẫn đến hiện nay có hai luồng quan điểm lệch lạc cơ bản, kéo theo hành động không đúng đắn ở một bộ phận người dân:

Một là, cho rằng giá trị, bản sắc văn hóa Việt Nam là những cái đã cũ, lạc hậu, vay mượn, lai căng, nên cần thay thế bằng những cái mới, phù hợp với xu thế phát triển của xã hội hiện đại, cổ xúy hành động phủ nhận, quay lưng với truyền thống, lịch sử dân tộc, xây dựng nền văn hóa mới không dựa trên nền tảng văn hóa dân tộc. Từ đây, dẫn đến tình trạng coi thường kỷ luật, lãng phí nguồn tài nguyên văn hóa. Đồng thời, dẫn tới nguy cơ biến chất trong xây dựng, hoàn thiện các thể chế, thiết chế văn hóa; ảnh hưởng đến hiệu quả huy động các tầng lớp nhân dân tham gia xã hội hóa hoạt động văn hóa; gây sự thiếu thống nhất, thoái hóa về tâm lý và hành động của đội ngũ cán bộ làm công tác quản lý nhà nước về văn hóa, đội ngũ cán bộ làm công tác văn hóa, văn nghệ, cũng như đội ngũ văn, nghệ sĩ và các tầng lớp nhân dân. Đặc biệt, có thể dẫn đến tình trạng tự do quá thái trong sáng tạo, tiếp nhận, tiêu dùng các sản phẩm văn hóa, nảy sinh sự hỗn loạn, bất ổn xã hội về cả bề rộng và chiều sâu, cả trước mắt và lâu dài.

Hai là, do [bệnh] sùng tây, sùng ngoại, nên đánh giá, nhìn nhận giá trị, bản sắc văn hóa Việt Nam theo hướng phê phán, chê bai, coi văn hóa

một số nước phát triển mới là chuẩn mực, là giá trị tốt đẹp, là hiện đại, tiến bộ và phủ nhận những giá trị, truyền thống, bản sắc văn hóa của dân tộc. Từ đây, dẫn tới biểu hiện "vị chủng" theo quan điểm nước ngoài, tôn sùng quá thái văn hóa nước ngoài, dần hạ thấp giá trị, bản sắc văn hóa Việt Nam, gây tâm lý tự ti, đánh mất tinh thần tự tôn và lòng tự hào dân tộc, quên lãng cội nguồn, thờ ơ với lịch sử dân tộc.

Đặc biệt, trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay, với sự ráo riết thực hiện các âm mưu, chiến lược "diễn biến hòa bình" của các thế lực thù địch, nếu không tỉnh táo nhận rõ chân giá trị và tầm quan trọng của nhận thức và hành động đúng đắn đối với giá trị, bản sắc văn hóa dân tộc, sẽ dẫn tới nguy cơ mai một, đánh mất những giá trị văn hóa tốt đẹp của đất nước, bị hòa tan, trộn lẫn và mất "cái tôi" riêng trong dòng chảy hội nhập, toàn cầu hóa. Không những thế, chúng ta còn phải đối diện với nguy cơ "thua ngay trên sân nhà" khi không có giá trị, bản sắc văn hóa là nền tảng, là bệ đỡ, là công cụ, nguồn lực và thế mạnh để tiến hành các hoạt động thúc đẩy phát triển kinh tế, chính trị, xã hội, an ninh quốc phòng, ngoại giao văn hóa trong bối cảnh sự cạnh tranh gay gắt dưới ảnh hưởng của hội nhập, toàn cầu hóa và tình hình thế giới có nhiều diễn biến phức tạp, khó lường.

Ba là, về phát triển văn hóa và an ninh văn hóa.

Đảng ta luôn coi trọng phát triển văn hóa và an ninh văn hóa, xác định đây là bộ phận không tách rời của sự phát triển và an ninh quốc gia, an ninh cộng đồng. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, an ninh văn hóa được coi là "sức mạnh mềm" trong đối nội và đối ngoại để phát triển văn hóa, phát triển đất nước. Về bản chất, an ninh văn hóa là bảo đảm an toàn cho phát triển văn hóa, trong đó có các giá trị văn hóa, các quyền tham gia sáng tạo và hưởng thụ, bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa. Do đó, an ninh văn hóa

cũng bao gồm cả những biện pháp cảnh báo, phòng ngừa, răn đe, đấu tranh đối với những hành vi xâm phạm các giá trị văn hóa và các quyền văn hóa, nhằm bảo đảm lợi ích của cộng đồng, quốc gia và dân tộc. Phát triển văn hóa là nền tảng, môi trường để hình thành an ninh văn hóa, và an ninh văn hóa tác động trở lại phát triển văn hóa để đảm bảo văn hóa tồn tại, phát triển bền vững.

Trong thời đại Hồ Chí Minh, quan điểm về phát triển văn hóa và an ninh văn hóa được khởi nguồn từ Đề cương về văn hóa Việt Nam đến các giai đoạn tiếp sau đều xuất phát từ lập trường của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, lấy đó làm nền tảng hình thành, phát triển vững bền văn hóa Việt Nam. Việc kiên định lập trường chính trị kết hợp với nền tảng gốc rễ văn hóa dân tộc là yếu tố then chốt góp phần quyết định bản chất, định hướng và chất lượng phát triển văn hóa nước ta. Song, hiện nay, từ ảnh hưởng của quá trình hội nhập quốc tế và sự phức tạp của tình hình kinh tế, chính trị, văn hóa trên thế giới, cộng với sự công kích, chống phá của các thế lực thù địch làm nảy sinh ngày càng rõ rệt những vấn đề an ninh văn hóa, đặc biệt là an ninh văn hóa phi truyền thống và nhận thức, hành động phức tạp, lệch lạc về an ninh văn hóa ở một bộ phận người dân, cụ thể:

Thứ nhất, có ý kiến cho rằng văn hóa Việt Nam cũng cần hòa chung vào "dòng chảy" toàn cầu hóa và xóa bỏ đi "cái tôi" văn hóa dân tộc để hòa nhập, hòa tan vào văn hóa thế giới. Nhận thức lệch lạc này có thể dẫn đến nguy cơ bị xâm lược, đồng hóa, lệ thuộc về văn hóa, thậm chí biến mất giá trị định vị văn hóa Việt Nam trên bản đồ văn hóa thế giới.

Thứ hai, trong bối cảnh thế giới hội nhập với sự ràng buộc, tương tác lẫn nhau giữa các quốc gia, dân tộc ở nhiều chiều cạnh, sự phát triển văn hóa và an ninh văn hóa của nước này cũng là (hoặc có tác động, ảnh hưởng đến) sự phát triển

và an ninh văn hóa của nước khác trong khu vực và trên thế giới. Để giải quyết vấn đề, cần có sự tham gia của không chỉ quốc gia, dân tộc mình mà còn cả sự tham gia của các nước khác có liên quan. Ở một khía cạnh, với những vấn đề mang tầm khu vực và thế giới, có thể đòi hỏi các nước cùng chung tay giải quyết; nhưng ở khía cạnh ứng xử gắn với sự độc lập về chủ quyền lãnh thổ và quyền tự quyết của mỗi quốc gia, có thể nảy sinh tình trạng chây ì, ỷ lại lẫn nhau, [cha chung không ai khóc] trong nội bộ đất nước, cũng như nguy cơ lệ thuộc vào ý thức hệ và động thái chính trị của các nước khác, đặc biệt là nước lớn.

Thứ ba, tình trạng chạy theo kinh tế thị trường dẫn đến đề cao thái quá việc thu lợi nhuận trong lĩnh vực văn hóa, khiến giá trị tinh thần, đạo đức của các sản phẩm văn hóa bị coi nhẹ. Do đó, ngày càng phổ biến tình trạng nhiều sản phẩm văn hóa chiều theo thị hiếu tầm thường của một bộ phận dân chúng, ảnh hưởng tiêu cực đến đạo đức, hành xử xã hội; việc phát triển thương hiệu văn hóa trong từng lĩnh vực và của toàn dân tộc do vậy cũng bị ảnh hưởng, thiếu tính bền vững.

Thứ tư, tâm lý cởi mở tiếp nhận, hưởng thụ các sản phẩm văn hóa nước ngoài (đặc biệt là qua mạng Internet) dẫn đến thay đổi quan điểm, tư tưởng và biểu hiện [sùng ngoại], [sính ngoại] với những biến đổi một cách thường xuyên, liên tục, diễn biến khó lường, khó nắm bắt theo hướng tiêu cực ở một số người dân, đặc biệt là lớp trẻ. Đây là mối nguy đối với sự tồn tại, phát triển và giao lưu, tiếp biến, hợp tác quốc tế của văn hóa dân tộc, gây tâm lý tự ti dân tộc, cũng như tiềm ẩn nguy cơ phá vỡ tính thống nhất, tập trung dân chủ về nhận thức - yếu tố quan trọng làm nên và giữ vững tinh thần đoàn kết dân tộc, làm rạn nứt khối đại đoàn kết toàn dân. Đồng thời, giảm tính cạnh tranh của công nghiệp văn hóa Việt Nam ở thị trường nội địa và trên trường quốc tế.

2. Phát huy, tăng cường sức mạnh nội sinh, kết hợp sức mạnh dân tộc và sức mạnh thời đại để xây dựng, phát triển văn hóa Việt Nam trong giai đoạn hiện nay

Lịch sử đã chứng minh, sự phát triển của con người, của đất nước về mọi mặt, từ kinh tế đến chính trị, xã hội [xét cho cùng, nếu muốn đi thật xa, nếu muốn ngày càng trở nên bền vững hơn thì đều phải nằm trong quỹ đạo của văn hóa và phải có [văn hóa soi đường cho quốc dân đi]. Do vậy, có thể khẳng định, những nội dung có ý nghĩa, giá trị khơi mở cho việc xây dựng, phát triển nền văn hóa xã hội chủ nghĩa đầy tính nhân văn, nhân bản, thực sự từ nhân dân, của dân, do dân và vì dân của Đề cương về văn hóa Việt Nam được nối dài trải suốt chiều dài lịch sử dân tộc dưới thời đại Hồ Chí Minh, phát triển thành quan điểm, nhận thức của Đảng về văn hóa trong những giai đoạn tiếp theo là cơ sở, nền tảng lý luận căn cốt cho việc giải quyết các vấn đề đặt ra đối với văn hóa Việt Nam trong bối cảnh hội nhập và phát triển hiện nay.

Ở bề rộng, cần có sự đồng tâm hiệp lực, thống nhất cao độ hơn nữa về cả nhận thức và hành động của toàn Đảng, toàn dân tộc. Từ đó, tạo thành sức mạnh nội sinh đại đoàn kết dân tộc, củng cố không ngừng nguồn sức mạnh văn hóa nội sinh của đất nước, con người Việt Nam, lấy đó làm nền tảng, động lực vững mạnh đưa chúng ta vượt thoát những khó khăn, thách thức. Tăng cường công tác tuyên truyền, vận động, phổ biến, quảng bá rộng rãi về vị trí, vai trò, giá trị, bản sắc văn hóa Việt Nam để người dân thêm hiểu, thêm yêu, tự hào về truyền thống văn hóa dân tộc, tỉnh táo trước những âm mưu [diễn biến hòa bình] trong văn hóa, đồng thời chủ động nhận diện những vấn đề an ninh văn hóa để tích cực phòng, chống từ xa, từ sớm; đẩy mạnh hoạt động ngoại giao văn hóa nhằm giúp bạn bè quốc tế thêm hiểu, ủng hộ và trân trọng, mong muốn khám phá, tìm hiểu văn hóa Việt Nam.

Ở chiều sâu, cần tập trung đầu tư nghiên

cứu, hoàn thiện hơn nữa hệ thống lý luận về văn hóa, vị trí, vai trò, giá trị, bản sắc văn hóa và nhận diện kịp thời hơn nữa những vấn đề an ninh văn hóa, đặc biệt là an ninh văn hóa phi truyền thống. Toàn Đảng, toàn dân cần đồng lòng tích cực hoàn thiện pháp luật và hệ thống thể chế, thiết chế văn hóa, huy động sự tham gia của toàn dân vào việc xây dựng, phát triển văn hóa Việt Nam thông qua các phong trào, cuộc vận động, hoạt động xã hội hóa...; đẩy mạnh việc bảo tồn, phát huy di sản văn hóa, giá trị văn hóa tộc người và các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc; tăng cường chăm lo nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho nhân dân, gắn với có chế độ đãi ngộ phù hợp hơn cho đội ngũ cán bộ làm công tác văn hóa và đội ngũ văn, nghệ sĩ.

Để giải quyết những vấn đề đặt ra của văn hóa Việt Nam trong quá trình xây dựng, phát triển đất nước, cũng cần quán triệt *ba kiên định, ba xây, ba chống*.

Ba kiên định gồm: 1) Kiên định con đường độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội theo quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh dưới sự lãnh đạo của Đảng. 2) Kiên định bảo vệ, gìn giữ giá trị, bản sắc văn hóa dân tộc, tránh lai căng, biến chất văn hóa. 3) Kiên định lợi ích và sự tồn tại, phát triển chính đáng của dân tộc là trên hết.

Ba xây gồm: 1) Xây dựng gắn với không ngừng hoàn thiện con người Việt Nam xã hội chủ nghĩa vừa *hồng* vừa *chuyên*. 2) Xây dựng và nâng tầm giá trị, bản sắc văn hóa Việt Nam gắn với phát triển kinh tế, chính trị, xã hội ☐ đất nước vững mạnh. 3) Xây dựng mối quan hệ đại đoàn kết toàn dân tộc giữa các cộng đồng dân tộc anh em, gắn với củng cố, mở rộng quan hệ đoàn kết quốc tế.

Ba chống gồm: 1) Chống những biểu hiện suy thoái, tiêu cực, lệch lạc, ☐ tự diễn biến ☐ ☐ tự chuyển hóa ☐ trong tư tưởng, nhận thức về văn hóa Việt Nam và trong đạo đức, lối sống. 2) chống đồng hóa và lệ thuộc, nô dịch văn hóa. 3)

chống tham nhũng, tiêu cực, lũng đoạn văn hóa.

Tất nhiên, đây không phải là việc có thể giải quyết, xử lý dứt điểm tức thì, bởi văn hóa và đời sống văn hóa vốn dĩ rất đa dạng, phong phú, luôn hàm chứa những sự biến đổi và có tác động, ảnh hưởng chặt chẽ, thâm thấu vào nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội. Sự đồng thuận, thống nhất giữa Đảng và nhân dân trong cả nhận thức và hành động, sự trân trọng tiếp nối, gìn giữ, trao truyền giá trị, bản sắc, truyền thống văn hóa giữa quá khứ và không ngừng sáng tạo, phát triển văn hóa đất nước trong hiện tại, huy động sự ủng hộ của nhân dân và bạn bè quốc tế sẽ là chìa khóa vạn năng để mở rộng và thúc đẩy không ngừng sự phát triển văn hóa, đất nước, con người Việt Nam theo hướng dân chủ, giàu mạnh, văn minh, ☐ hòa nhập nhưng không hòa tan ☐ trong thời đại Hồ Chí Minh./.

(1) Phạm Đại Dương (2021), *Văn hóa - nguồn lực, động lực nội sinh phát triển đất nước*, Tạp chí Cộng sản. https://tapchicongsan.org.vn/media-story/-/asset_publisher/V8hhp4dK31Gf/content/van-hoa-nguon-luc-dong-luc-noi-sinh-phat-trien-ben-vung-dat-nuoc.

(2) Trần Quốc Toàn (2018), *Vị trí và vai trò của văn hóa trong đổi mới ☐ phát triển: Thực tiễn và một số vấn đề đặt ra*, Trang thông tin điện tử Hội đồng lý luận Trung ương. <https://hdll.vn/vi/nghien-cuu-trao-doi/vi-tri-va-vai-tro-cua-van-hoa-trong-doi-moi-phat-trien-thuc-tien-va-nhung-van-de-dat-ra.html>.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2019), *Văn kiện Đảng thời kỳ đổi mới - Phần I (Đại hội VI, VII, VIII, IX)*, Nxb. CTQG Sự thật, Hà Nội.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2019), *Văn kiện Đảng thời kỳ đổi mới - Phần II (Đại hội X, XI, XII)*, Nxb. CTQG Sự thật, Hà Nội.

3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. CTQG Sự thật, Hà Nội.